

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

II

Palma
1992

Línia Directa

© Aina Moll

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Documenta Balear s.a.

Impressió: Antoni Rotger

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

XVI

El català a la Universitat

L'acusació de "terrorisme" que un general de l'Aire va fer a la Universitat de les Illes Balears ha donat lloc a una multitud de comentaris als mitjans de comunicació i a una telefonada furiosa d'un comunicant que, després de demanar si parlava amb la Campanya de Normalització Lingüística, ens etzibà que estava fins no sé on d'aquesta campanya i li dedicà uns quants adjectius francament malsonants. Havia agafat jo el telèfon i, apel·lant a la proverbial "calma mallorquina", li vaig demanar què volia dir amb allò. D'una manera ja més intel·ligible, acusà la Campanya de voler imposar el català i l'anglès i desterrar el castellà de la Universitat i de les Illes Balears.

Naturalment, li vaig dir que no hi ha tal cosa, que la Campanya és fruit d'un Acord Institucional entre el Govern Balear, els tres Consells insulars i l'Ajuntament de Palma, amb la posterior adhesió del MEC i de la Universitat, dels Ajuntaments, els partits polítics i moltes altres institucions de les Illes Balears; que l'objectiu explícit d'aquest Acord és **aconseguir la plena normalització de la llengua de les Balears en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots** (vegeu el preàmbul del text de l'Acord al BOCAIB núm.144, del 21 de novembre de 1989), i que aquest és l'objectiu que perseguim tots.

Va resultar que era un estudiant d'Empresarials i que la telefonada era la reacció a una carta d'un company seu al director d'un diari, publicada aquell mateix dia. Segons la carta, la majoria de les classes d'Empresarials es fan en castellà, i segons el nostre indignat comunicant es fan quasi totes en català, i hi ha professors que pressionen tant a favor del català, que hi ha alumnes castellanoparlants que no s'atreveixen a piular. Com és natural, no vaig voler entrar en un tema que desconec, i li vaig reiterar que l'objectiu **irrenunciable** de la Campanya és aconseguir la normalització lingüística, i aconseguir-la en pau. El seu comiat va ser molt més correcte que la "salutació" inicial.

Supòs que en rebre l'informe de la Universitat, com a membre de la Campanya, sobre la seva situació sociolingüística, tendrem una informació vàlida sobre el tema. Mentrestant, m'han anat arribant notícies absolutament contradictòries sobre la situació a Empresarials, i també sobre altres centres, i em sembla evident que la majoria dels problemes provenen d'interpretacions divergents dels drets i deures dels ciutadans en aquest camp.

Per això m'ha semblat necessari recordar en aquesta **Línia Directa** el marc legal vigent, sense entrar en problemes concrets que no conec prou i que no són de la meua competència.

El marc legal, per a la Universitat com per a la resta d'institucions, l'estableix l'article 3 de l'Estatut d'Autonomia, segons el qual a les Balears hi ha **dues llengües oficials**: la catalana,

pròpia del territori, i la castellana, **oficial de l'Estat**. El desplegament d'aquest article l'ha fet la Llei de Normalització Lingüística, que estableix que *el català, com a llengua pròpia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, ho és també del Govern Autònom, del Parlament i dels Consells Insulars i, en general, de l'Administració Pública, de l'Administració Local i de les corporacions i institucions públiques dependents de la Comunitat Autònoma* (art. 6).

De l'ensenyament universitari (article 25), la llei diu:

1. Els professors i alumnes en els centres d'ensenyament superior tenen el dret d'emprar oralment i per escrit la llengua oficial de la seva preferència.- 2. El Govern de la Comunitat Autònoma i les Autoritats Universitàries tenen el compromís d'assegurar a través de cursos i d'altres mitjans la comprensió i ús de la llengua catalana, oral i escrita, per part de professors i alumnes en l'ensenyament universitari.

La Llei, doncs, és ben clara, i seria absurd que hi hagués alumnes (o professors) que “no s'atreuissin a piular” per mor de la llengua que empren (sigui la que sigui). Però tampoc cap professor ni cap alumne “es pot atrevir a piular” exigint a un altre l'ús de la llengua que li agrada a ell. Alumnes i professors castellanoparlants han d'acceptar sense objeccions l'ús del català, i només poden exigir de les autoritats universitàries que compleixin el compromís de posar-ne el coneixement al seu abast. Reclamar que una classe es faci en castellà *porque hay alumnos que no entienden el catalán*, és il·legal (l'actitud inversa també, és clar, però això no ho pretén ningú).

Llibertat individual plena, doncs. **Però no llibertat institucional**. La Universitat, com les altres institucions de les Illes —i tant si agrada com no als partits o persones que les regeixen—, té dues llengües oficials i una sola llengua pròpia. Els seus Estatuts, del maig de 1985, estableixen, a l'article 5: **La llengua catalana, pròpia de la Universitat de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, caràcter de llengua oficial, i tots els membres**

de la Universitat tenen el dret d'utilitzar-la. La Universitat normalitzarà l'ús del català en l'àmbit de les seves competències.

Vat aquí una disposició impecable, perfectament ajustada a la Llei, i que no hauria de ser causa de cap conflicte. - A. M. (24/2/92)